

PHÂN TÍCH CHÍNH SÁCH LÃI SUẤT CỦA NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM BẰNG QUY TẮC TAYLOR GỐC

Ngày nhận: 29/02/2016
Ngày nhận lại: 04/10/2016
Ngày duyệt đăng: 10/11/2016
Mã số: 11-16-33

Nguyễn Trần Ân (*)

Tóm tắt: Quy tắc Taylor được nhiều nhà kinh tế trên thế giới sử dụng để xem xét và đánh giá tính đúng đắn và tính hợp lý của chính sách tiền tệ (CSTT) được hoạch định bởi các ngân hàng trung ương (NHTW). Bài viết sử dụng quy tắc Taylor (1993) để phân tích chính sách lãi suất của Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) giai đoạn 2000-2014 qua trần lãi suất huy động (TLSHD), một trong những công cụ NHNN đã và đang sử dụng để kiềm chế lạm phát cao và duy trì tăng trưởng kinh tế. Kết quả nghiên cứu cho thấy, mức lãi suất tính theo quy tắc Taylor gần sát TLSHD NHNN áp dụng.

Từ khóa: Quy tắc Taylor, lãi suất chính sách, trần lãi suất huy động.

Abstract: Taylor rule has been used by many economists to evaluate the appropriateness and rationality of monetary policy set by central banks. This article uses the original Taylor rule (1993) to analyse the interest rate policy of the State Bank of Vietnam (SBV) in the period of 2000-2014 through the ceiling deposit rate, one of the policy instruments that SBV has been implementing to control the high inflation and maintain the economic development. The empirical results suggest that the policy rates calculated from Taylor rule are approximate to the ceiling deposit rate that SBV has been implementing so far.

Keywords: Taylor rule, policy rate, ceiling deposit rate.

Giới thiệu

Việt Nam trải qua hai năm lạm phát cao là 2008 (19,89%) và 2011 (18,13%) đã ảnh hưởng tiêu cực đến tiêu dùng, đầu tư và tăng trưởng kinh tế. Tỷ lệ tăng tổng sản phẩm quốc nội (GDP) năm 2008 chỉ đạt 6,31%, và năm 2011 giảm xuống còn 5,96%. Tỷ lệ tăng GDP chưa vượt mức 6% từ năm 2012 đến năm 2014 và nhỏ hơn mức tăng trưởng bình quân 6,82%/năm trong giai đoạn 2000-2014 (theo số liệu của Tổng cục Thống kê). Chính phủ đã điều chỉnh chính sách tài chính và CSTT để kiềm chế và giảm tỷ lệ lạm phát, trong đó lãi suất là một công cụ của CSTT được NHNN ưu tiên sử dụng kể từ năm 2008 sau thời gian dài (2002-2007) vận hành cơ

chế lãi suất thỏa thuận giữa bên cho vay và bên vay vốn. NHNN đã áp dụng nhiều cách thức điều hành lãi suất khác nhau như lãi suất cơ bản (LSCB) bắt buộc trong giai đoạn 2008-2010 và trần lãi suất từ năm 2011 đến nay.

Quy tắc Taylor là quy tắc tính lãi suất chính sách (LSCS) làm cơ sở để các NHTW hoạch định CSTT, được Giáo sư John B. Taylor Trường Đại học Stanford (Mỹ) giới thiệu vào năm 1993. Quy tắc Taylor rất sát với LSCS của NHTW Mỹ (Fed) là FFR (federal funds rate) - lãi suất của các khoản vay qua đêm trên thị trường vốn dự trữ trong giai đoạn 1987-1992. Từ sau năm 1993, đã xuất hiện nhiều công trình nghiên cứu trên thế giới về